

'See you in Zanzibar'

Een ontdekkings- tocht in kleur

TEKST: MARJOLEIN WESTERTERP. FOTOGRAFIE: ROGER NEVE. MET DANK AAN THIKA TRAVEL, SERENA INN IN ZANZIBAR STONE TOWN, ZAMANI KEMPINSKI EN MATEMWE BEACH BUNGALOWS.

Marianne Naerebout leeft van kleur. Haar beelden en schilderijen laten haar innerlijke wereld zien, een ketting van aarde, water, lucht en vuur. Een weergave ook van een leven op vier continenten. Dit alles komt samen in de zinderende cultuur van het magische Zanzibar, volgens de Arabieren het 'eiland van de zwarte mensen'. Daarom wil ik haar hier ontmoeten, op het kruispunt van de Afrikaanse, Europese, Arabische en Aziatische cultuur.

GAPCO

*‘Er is kleur in de dingen
die me worden aangeboden,
er is kleur in de mensen
die voorbijgaan,
er is kleur in alles’*

'Op Zanzibar krijg ik de bevestiging dat mijn kleuren goed zijn'

'See you in Zanzibar' is begonnen als een grap, een droom die we wilden laten uitkomen, nieuwsgierig als Marianne en ik zijn naar de magie van Zanzibar. Twee vrouwen uit Breda met een totaal andere levensgeschiedenis ontmoeten elkaar in de koloniale Serena Inn en praten over kunst, kleur en bezieling terwijl we wandelen door Stone Town en later genieten van de tropische stranden en bananenplantages, kokospalmen en de turkooizen zee. Een ontdekkingstocht in kleur.

We zijn allebei begonnen aan de kunstacademie Sint Joost in Breda. Ik was er na een jaar weer vanaf. Jij bent een internationaal bekend kunstenaar met ateliers in Breda en het Amerikaanse Fort Lauderdale. Zat kunst bij jou wel in het bloed?

"Mijn ouders wisten al vanaf mijn prille jeugd dat ik zou gaan leven voor de kunst. Beide opa's waren kunstschilder en mijn ouders zagen mij altijd tekenen, schilderen en vooral boetseren. De broden klei van tien kilo werden bij ons per tien stuks gehaald. Ik was 12 en maakte toen al grote dingen, vooral eivormen. Op de middelbare school zei ik dat ik naar de PA (nu de Pabo, red.) ging. Ik wilde graag met kinderen werken, ik vond toen, en nog steeds, dat de jeugd de toekomst heeft en ik vind het mooi om onderdeel van die toekomst uit te maken. Mijn ouders waren verbijsterd, zij hadden juist het idee dat ik iets creatiefs moest gaan doen, zoals de kunstacademie.

Maar ik dacht: Kunst? Wat is nou kunst? Voor mij was het zo vanzelfsprekend om creatief bezig te zijn. Uiteindelijk heb ik tijdens het laatste jaar van de pedagogische academie toch toelatingsexamen gedaan voor Sint Joost in Breda."

Als mensen jouw schilderijen en beelden zien, zien ze kleur.

"Kleur heeft eigenlijk altijd de belangrijkste rol gespeeld in alles wat ik doe. Ik heb er over nagedacht waarom dat zo is. Toen ik drie maanden oud was, ben ik met mijn ouders naar Curaçao verhuisd en daar heb ik als baby in het eerste jaar alles opgenomen en me eigen gemaakt; geluiden, woordjes, muziek, geuren en kleuren. Het Caribisch gebied is zo kleurrijk! En dat is mijn hele leven bij me gebleven. Als ik ergens kom, zoals nu op Zanzibar, en ik de tropische kleuren weer herken, al is het kleur in chaos, dan vind ik er mijn houvast."

Ik zag je op de markt in Stone Town foto's maken van groente, pepertjes, tomaten en paprika's.

"Die markt is een grote chaos van mensen, geuren, geluiden en kleuren. En ik kijk dan naar de kleuren en voel me thuis. Ik zie best dat er een hoop troep op straat ligt, maar dat is ver ondergeschikt aan mijn sensatie van schoonheid."

Je beweegt je met grote vanzelfsprekendheid door deze nieuwe wereld.

“Dat is omdat ik zoveel herken. Ik heb als student meegedaan met de trend om in een kibboets in Israël te werken. Toen ik klaar was met de kunstacademie, dacht ik: goed gedaan, je hebt geen baan, geen geld en je bent 24. Mijn ouders vroegen me toen waarom ik niet mijn liefde voor reizen combineerde met werken in het buitenland. Dat vond ik een leuk idee en ik solliciteerde bij een internationale school. Mijn eerste uitzending van drie jaar was naar Oman. Het viel me op dat de cultuur van de Omani zo totaal anders is dan die van de andere landen in het Midden-Oosten en keer op keer hoorde ik van de nauwe band die er met Zanzibar was, Stone Town is zelfs hoofdstad van het Omaanse rijk geweest. In de daaropvolgende jaren kwam op de meest rare momenten het woord ‘Zanzibar’ weer tevoorschijn, ook toen ik niet meer in Oman woonde. En nu zit ik met jou op het dakterras van het Emerson & Green hotel. In de Arabische kussens, tussen het houtsnijwerk, de stem van de moskee op de achtergrond.”

Is de droom echt uitgekomen?

“Ja, het is precies zoals ik het me had voorgesteld. De samensmelting van culturen, de aandacht voor details. De omgeving is anders, het is een eiland en heeft nu meer met Afrika dan met Oman. De luiken turkoois, mintgroen, iets donkerder groen, witte muren om de hitte buiten te houden, verbleekt okergeel en dan binnen ineens paars, rood, limoengroen. Ik krijg hetzelfde gevoel als wanneer ik thuis de afwasmachine uitruim. Ik doe die klep open en zie dat alles praktisch is neergezet, in plaats van op kleur zoals in de keukenkastjes. Dan zie ik al die kleuren door elkaar en dat vind ik heerlijk. Ik ben waarschijnlijk de enige in Nederland die geen probleem heeft met het uitruimen van de vaatwasser, want ik heb elke ochtend een nieuw schilderijtje!”

Ik ken inderdaad niemand die in een afwasmachine een schilderij ziet. Heb je dit met meer dingen? “Met mijn boekenkast. Mijn boeken staan niet op alfabet of onderwerp, maar op kleur. Als ik naar een boekwinkel ga, neem ik boeken mee omdat de kleur van de omslag me aanspreekt.

Houten luiken en deuren vormen toegang tot de binnenwereld.

Zanzibar, het eiland van geuren en kleuren, waar Sultan Saïd prachtige baden liet bouwen voor zijn Perzische vrouw Sheherazade en waar handelaren in diamant, goud, zilver en ivoor de voedingsbodems legden voor de sprookjes van Sinbad de Zeeman. Het eiland was het centrum van een wereldwijde handel in slaven. Ook trokken van hieruit beroemde ontdekkingsreizigers als Livingstone het 'donkere continent' in om de bron van de Nijl te ontdekken en om geloof en beschaving te verspreiden. Ooit was

de hoofdstad Stone Town een wereldstad met de allure van handelssteden als New York en Bombay. Hier werd het eerste huis op het Afrikaanse continent gebouwd met elektrische verlichting en een lift – terwijl ezeltjes met waterkruiken door de straatjes van de binnenstad liepen. Achter luiken en balkons leefden Arabische, Indiase, Europese en Afrikaanse families in weelde. Hun verhalen werden zichtbaar in de rijkversierde houten deuren, die de toegang vormden tot de binnenwereld.

Daardoor kom ik vaak in verhalen terecht die me normaal nooit bereikt zouden hebben.”

Kleur wijst je ook een weg?

“Ja, ik geloof niet in toeval. Als je je laat leiden door kleur, kun je een heel andere weg ingetrokken worden dan je van plan was. Ik leef volgens mijn intuïtie. Zonder dat ik het bewust nastreefde, herkende ik ineens mijn leven als een ketting, een aaneenschakeling van dingen die je gebeuren als je meegaat met wat je tegenkomt.”

Kan ik dat terugzien in je werk?

“De elementen aarde, water, lucht en vuur die elkaar verbinden, zie je in mijn werk heel duidelijk terug. Ik maak veel vogels, veel vissen, veel tribes. Het één hoort in het water, het ander in de lucht en het volgende in de aarde. Ik voeg kleur toe, omdat ik zonder kleur niet kan leven en dan krijg je vuur. Zo maak ik een volle cirkel van de elementen.

Het mooiste plekje, waar ik helemaal tot rust kom, is als ik in de vloedlijn sta, het water over m'n voeten voel rollen en kijk naar die waterlijn op de horizon die overgaat in de lucht. Als ik die lijn met m'n vinger nawijs, van zand, naar water, naar lucht, dan kom ik weer bij mezelf uit en is de cirkel rond. In mijn werk zie je elementen van alle continenten terugkomen. In Europa heeft men soms moeite met mijn kleurstellingen omdat ze die niet herkennen. Dan is het voor mij heerlijk om op zo'n eiland als Zanzibar te zijn, waar ik juist de bevestiging krijg dat mijn kleuren goed zijn.”

Wat ga je met deze reis doen?

“Ik beeld in mijn kunst uit hoe ik de wereld zie, iets dat alleen in mijn hoofd bekend is. Qua kleurstelling zul je wel elementen uit deze reis gaan terugzien. Kijk naar de kleuren van het

fruit en van de groentestalletjes, paprika's, tomaten, peper-tjes, zo realistisch als het maar zijn kan. Die kleuren neem ik mee van Zanzibar, maar de vorm wordt mijn eigen vorm, daarom is het ook een werk van mij.”

Je bent zelf ook een beetje een kunstwerk. Je draagt prachtige kleuren, hebt kleurige sieraden, veel elementen van de cultuur van de indianen.

“Ik heb een grote verbondenheid met de indianen. Ooit werd ik door een opperhoofd uit een groep gehaald; hij zei dat hij mijn ziel herkende.

Ik houd van hun kleurstellingen. Naarmate je ouder wordt, vind ik zwart ook heel mooi, maar dan wel met een indianenbandje en kralenketting, daar zal ik nooit van loskomen. Als ik voor een gala een jurk moet uitkiezen, hangt die zwarte er altijd bij, maar hij wordt het nooit, hij hangt nog steeds splinternieuw in de kast. Je moet wel zorgvuldig omgaan met de kleuren die je draagt. Het is net als met moderne kunst: wanneer is een schilderij af? Dat kun je alleen maar aanvoelen, en dat geldt ook voor kleding. De kracht van twee kleuren is soms sterker dan die van vijf. Als je 20 bent, kun je nog met alles weggomen, maar als je 40 bent, wil je niet nagekeken worden omdat het een beetje *too much* is. Wanneer dat is, dat zit in jezelf. Ik weet wanneer het genoeg is. Het is allemaal gevoel; kunst, kleding, kleur is zo mezelf.”

Ontmoet *Marianne Naerebout*

Marianne Y. Naerebout (1958) werd in 2004 Talent van het Jaar tijdens de Kunstweek. In 2004 en 2005 belandde ze op de derde plaats. "Het goede van de Kunstweek is dat het elitaire van kunst wordt weggehaald. Zo kan een groter publiek met kunst in aanraking komen. En dan maakt het mij niet uit of ik derde, eerste of honderdste word."

Stemmen op Marianne Naerebout als Kunstenaar van het Jaar kan nog tot 2 november op www.kunstweek.nl. Dewinnaar wordt bekend gemaakt tijdens het Kunstweek Bal op vrijdag 3 november. Kaarten voor het bal zijn verkrijgbaar via de website, evenals informatie over de exposities.

Meer informatie over de schilderijen, beelden en exposities van Marianne is te vinden op www.naerebout.nl

Exclusief voor de lezers van *Felderhof* organiseren we twee open middagen in het atelier van Marianne Naerebout in Breda: op zondag 26 november en op zaterdag 20 januari.

Naam _____ m/v

Adres _____ huisnr. _____

Postcode _____

Woonplaats _____

Ik schrijf mij met _____ personen in voor het atelierbezoek op (gewenste datum aankruisen)

26 november

20 januari 2007

Aanmelden graag door deze bon op te sturen naar Felderhof/atelierbezoek Marianne Naerebout, Postbus 1772, 2130 JD Hoofddorp.

Deelname is beperkt en zal in volgorde van binnenkomst worden gehonoreerd. Bevestiging van deelname en routebeschrijving worden na ontvangst van inschrijving verstuurd.

